

2021-06-09

Nyköpings tingsrätt
Endast per e-post

NYKÖPINGS TINGSRÄTT
R 6

INKOM: 2021-06-09
MÅLNR: B 3282-19
AKTBIL: 387

Till Svea hovrätt

SVEA HOVRÄTT
Rotel 0802

ÖVERKLAGANDE B 2207-20

NYKÖPINGS TINGSRÄTT

INKOM: 2021-06-10
MÅLNR: B 1146-21
AKTBIL: 1

Klagande: Dani Dored Jalal Azoz
F.n. Häktet Göteborg

Ombud och
offentlig försvarare:

Advokat Peter Dahlqvist
FIRMAN advokaterna Fialdini Dahlqvist AB
Sveavägen 17
111 57 Stockholm

2021-06-09
B 3238-19
Aktil 387

Åklagare: Kammaråklagare Thomas Bergström
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Eskilstuna
Box 14559
630 14 Eskilstuna

NYKÖPINGS TINGSRÄTT
Talan fullföljd i rätt tid

Vice chefsåklagare Ola Bjurstrand/kammaråklagare Lukas Tigerstrand
Åklagarkammaren i Nyköping
Box 124
611 23 Nyköping

Målsägande: 1. Mohamed Abdikarim
Box 754
601 17 Norrköping

Målsägandebiträde:
Advokat Staffan Fjellström
Heilborns Advokatbyrå HB
Box 353
611 27 Nyköping

2. Ahmed Abdulkadir
Box 754
601 17 Norrköping

Målsägandebiträde:
Advokat Lars Wall
Advokatfirman SSW HB
Box 12704
112 94 Stockholm

3. Shamsa Hussein
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

4. Dödsboet efter Mustaf Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

5. Hassan Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

6. Hussein Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

7. Mohammed Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

8. Osman Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

9. Sara Sheikh
Ängstugevägen 1 A Lgh 1001
611 61 Nyköping

10. Saynab Sheikh
Mariebergsvägen 49 Lgh 1201
611 66 Nyköping

Ombud & målsägandebiträde:
Advokat Clea Sangborn
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

Överklagad dom: Nyköpings tingsrätts dom den 19 maj 2021 i mål B 3282-19

Saken: Mord m.m.

I egenskap av ombud tillika offentlig försvarare för **Dani Dored Jalal Azoz** (hädanefter klaganden)
får undertecknad härmed överklaga ovan angivna dom enligt följande:

YRKANDEN

Klaganden yrkar att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, frikänner honom från mord (åtalpunkt 1) och mordförsök (åtalpunkterna 2 - 3) samt befriar honom från skadeståndsskyldighet gentemot samtliga målsäganden. Under alla omständigheter yrkas det att påföljden lindras.

Klaganden yrkar vidare att hovrätten omedelbart upphäver tingsrättens beslut om fortsatta restriktioner.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Tingsrättens dom vilar på en felaktig bevisvärdering.

Det är inte ställt utom rimligt tvivel att klaganden har begått de åtalade gärningarna. Försvaret vill i denna del särskilt belysa att både Mohamed Abdikarim och Ahmed Abdulkadir har vänt sig om och börjat springa, innan dess att några skott avlossats. De har därtill inte sett klaganden lyfta, rikta eller skjuta med ett vapen. Skotten avlossas först efter att målsägandena hunnit springa minst ca 25-30 meter.¹ Redan mot bakgrund av den tidsutdräkt en sådan sträcka tar att springa går det inte att fastställa att skytten var någon annan än klaganden.

Det ska vidare framhållas att försvarets position är den att tingsrätten gör en felaktig värdering av målsägandenas uppgifter, samt att tingsrätten på ett felaktigt sätt bedömer skottvinkeln och skyttens påstådda positionering. Detta görs utifrån placeringen av tomhylsorna samt en bristfällig sondering. Försvaret är av uppfattningen att det inte går att dra några säkra slutsatser utifrån aktuell bevisning.

Utgångspunkten i målet

För att klaganden ska dömas för de åtalade gärningarna krävs det att det inte råder *rimliga tvivel* om att han har agerat enligt åklagarens gärningsbeskrivning. Detta innebär att det för att beviskravet ska vara uppfyllt inte får finnas andra möjliga förklaringar till händelseförloppet än den som innefattas i åtalet.

¹ Beakta bl.a. placeringen av den avlidnes kropp.

Försvaret uppfattning är att bevisningen i målet inte utesluter alternativa gärningsmän. Det sammanvägda värdet av den bevisning som har åberopats till stöd för bevistemat (gärningsbeskrivningen) är inte tillräcklig för att anse att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att klaganden är gärningsman. Klaganden ska då frikännas redan på grund av att bevisningen är otillräcklig.

Om hovrätten, likt tingsrätten, trots ovan anförda anser att bevisningen är tillräcklig så ska en prövning av klagandens utsaga ske. Klaganden befinner sig i en av två bilar på brottsplatsen. I den svarta kombi bilen som klaganden sitter i finns det enligt klaganden tre ytterligare personer.² Klaganden är den enda i målet hörda person som sett hela händelseförloppet och klaganden har redogjort för sina iakttagelser omsorgsfullt under huvudförhandlingen. Sammanfattningsvis kan sägas att klaganden vidgått att han var förare av den svarta kombi. Klaganden och passagerarna uppmärksammade Mustaf på distans. Klaganden körde fram bilen, klev ur hetsigt för att prata med Mustaf om rykten som han hört. När han klev ur bilen tog han med sig sina två telefoner som han hade mellan benen. När han var vid bilens vänstra strålkastare hörde han ljud från bilen, som om en passagerare försökte öppna dörren, i samma veva springer målsägandena bort ifrån bilen. Passageraren kliver ur bilen, tar ett par kliv ut på gångbanan och börjar avlossa skott mot målsäganden Mustaf.

I och med att målsägandena "sprang med ryggen mot gärningsmannen och flydde i panik"³, går det inte att utesluta att klagandens uppgifter om att annan person klivit ur bilen och skjutit mot Mustaf. Målsägandena Mohamed och Ahmed har inte sett klaganden skjuta, varvid deras uppgifter inte kan vederlägga klagandens berättelse.

Tingsrättens resonemang om att skotten har fallit i nära anslutning till att målsägandena började springa samt att gärningsmannen endast kan ha stått på vägbanan, där klaganden stod, är svårförståeliga. Särskilt mot bakgrund av att denna slutsats grundar sig på 1) målsägandenas oförenliga utsagor, 2) placeringen av tomhylsorna samt 3) sondering i en tall. Bevisningen är bristfällig och ger ingen som helst klarhet kring vem som skjutit med vapnet i det avgörande momentet. Försvaret återkommer till detta nedan.

² I vart fall två ytterligare personer enligt åklagarens hypotes.

³ Citerat ur Nyköpings tingsrätts dom den 19 maj 2021, s. 22.

Innan dess ska det nämnas att inget i utredningen talar för att klaganden har haft anledning att begå dessa gärningar. I denna del ska det framhållas att avsaknaden av mordmotiv i utredningen bör tillmätas större betydelse. Åklagarens hypotes är att medåtalad Murthada Jumaili en person vid namn Levon Arakelyan befunnit sig i den svarta kombi bilen tillsammans med klaganden. Åklagaren valde att återkalla vittnesförhör med Levon under pågående tingsrättsförhandling. Då det är fråga om ett påstått åsynavittne, som dessutom haft djupgående konflikter med bekanta till Mustaf, framstår åklagarkammarens återkallande av aktuellt vittne som mycket anmärkningsvärt.

Försvaret är av uppfattningen att förundersökningen mycket snabbt riktats in mot klaganden som enda potentiella skytten. Detta trots följande ingångsvärden; a) målsägandena pratar initialt i förhör om flera gärningsmän, b) uppgifter om två bilar på brottsplatsen, c) uppgifter om en maskerad passagerare som gör något med bildörren, d) anonym källa tipsat om annan potentiell gärningsman, e) DNA från okänd hittats på tomhylsa.

Ovan nämnda ingångsvärden indikerar med styrka på att utredningen borde ha breddats förbi Klaganden som enda tänkbara gärningsman. Utredningens brister i dessa delar är enligt försvarets förmenande tämligen uppenbara och detta förhållande bör inte ligga klaganden till last.

*"För att domstolens prövning ska kunna ske på ett fullgott sätt krävs att det underlag som domstolen ska värdera, det vill säga åklagarens utredning och den åberopade bevisningen, är tillräckligt fullständigt eller, med ett annat ord, tillräckligt robust. En fullständig utredning är nödvändig för att domstolen ska kunna utesluta alternativa såväl händelseförlopp som gärningsmän och ta ställning till om det finns någonting i utredningen som väcker "rimliga tvivel" om riktigheten i åklagarens gärningspåstående och den tilltalades skuld. Domstolen måste därför, som ett led i sin bedömning, undersöka och ta ställning till bland annat i vad mån åklagarens påståenden om händelseförloppet i tillräckligt hög grad är kontrollerade mot kända fakta och om övrig utredning är så noggrant genomförd att eventuell ytterligare utredning inte skulle riskera att väcka tvivel om riktigheten i gärningspåståndet."*⁴

⁴ SOU 2015:52, s. 53.

Muntliga uppgifter i målet

Trots att Mohamed och Ahmed inte har sett klaganden, lyfta, rikta eller avlossa några skott, fäster tingsrätten stor vikt vid deras uppgifter. Tingsrätten anför i domen att det är förståeligt att "vissa detaljer" i målsägandenas uppgifter skiljer sig åt.⁵ Försvaret menar att vissa helt centrala uppgifter skiljer sig åt i målsägandenas utsagor vilket får till följd att deras utsagor bör värderas med stor försiktighet. Under alla förhållanden bör detta påverka tillförlitligheten av målsägandenas uppgifter.

Mohamed uppger att klaganden höll en *metallfärgad pistol*, att klaganden höll pistolen i *höger hand*, att det *satt en maskerad person* i passagerarsätet vid föraren, att det var *två bilar* på brottsplatsen samt att han *hör 2-3 skott* avlossas.

Ahmed uppger att klaganden höll en *svart pistol* och att han höll pistolen i *vänster hand*. I polisförhör har Ahmed inte uppgett att han har någon passagerare i bilen överhuvudtaget. Därutöver har Ahmed initialt uppgett att han endast sett *en bil på brottsplatsen* men att han i efterhand fått höra att det var två bilar på brottsplatsen av just Mohamed. Ahmed har därtill endast hört *ett skott*.

Därutöver finns det skäl att påpeka att Mohamed på fråga från polisen om vad passageraren i passagerarsätet gjorde svarat - "*Jag hann bara se honom göra någonting med dörren. Jag vet inte om han sprang ut*". Detta utgör en detaljerad uppgift om händelseförloppet som målsäganden nämner spontant vid första kontakt med polisen. Mohamed har när han konfronterats med denna uppgift under huvudförhandlingen inte givit någon rimlig förklaring till varför han skulle ljuga om denna omständighet. Försvarets uppfattning är att Mohamed inte har haft någon som helst anledning att ljuga om detta. Därtill är det en uppgift som Mohamed lämnat spontant och i nära anslutning till gärningen, vilket försvaret menar tyder på att den är självupplevd. Tingsrätten har emellertid inte bemött dessa omständigheter i domen. Beaktat att Mohameds uppgift om att passageraren gör något med passagerardörren även går i linje med klagandens utsaga torde denna uppgift förtjäna större intresse.

⁵ Se Nyköpings tingsrätts dom den 19 maj 2021, s. 23.

I denna del finns det även skäl att påpeka att den avlidnes kropp ligger drygt 30 meter ifrån den plats där bilen stod. Klaganden har uppgett att målsägandena sprungit en längre sträcka innan skotten avlossades. Vidare uppgav klaganden att Mustaf föll handlöst med ansiktet före när han träffades av skottet. Tingsrätten menar att Mustaf sprungit med skottskadan under en längre sträcka, varmed rätten hänvisar till rättsläkaren Cecilia Besev Swing vittnesförhör. Swing har dock endast uppgett att det är svårt att uppskatta om den avlidne sprungit efter att ha blivit träffad, slutsatsen är att den avlidne kan ha fallit direkt *eller* rört sig allt från några meter till upp emot 20-30 meter. Den redovisade slutsatsen från Cecilia Besev Swing utesluter således ingenting och det kan därmed inte anses utrett huruvida Mustaf fallit omgående eller om hane sprungit en viss sträcka med skottskadan. I denna del måste klagandens uppgifter därför äga företräde.

Sammantaget tyder det ovan nämnda på att det funnits utrymme för en alternativ gärningsman att begå gärningarna. Klagandens uppgifter i sak är inte heller motbevisade.

Tomhylsornas placering och sonderingen

Försvaret är av den bestämda uppfattningen att tomhylsornas placering på vägbanan samt sonderingen inte kan tillmätas någon större vikt vid bedömningen av skyttens exakta position. Tingsrätten gör däremot gällande att skytten stått på vägbanan i nära anslutning till tomhylsorna. Detta är en slutsats som saknar egentlig substans.

Försvaret vill belysa att händelseförloppet har utspelat sig utomhus på en asfalterad väg. Skytten har siktat mot rörligt mål och har med all sannolikhet rört sin kropp, eller i vart fall sin arm. Hylsorna har efter varje enskilt skott flugit ur vapnets lopp och studsat på asfalten, eller annat objekt, innan dess att det slutligen landat på vägbanan. Beakta vidare att halvautomatiska handpistoler kastar ut de avfytrade patronhylsorna åt höger.⁶ Därefter har det i målet framkommit att två flyktbilar lämnat platsen i hög hastighet, vartefter åtminstone en polisbil och en ambulans åkt på vägbanan samt att en polisman sparkat på en av hylsorna. Placeringen kan ha påverkats av ett dussin faktorer, som ej är utredda i målet, och det går därmed inte att dra några säkra slutsatser utifrån tomhylsornas placering.

⁶ Se Sonny Björks P.M. med ledning av Protokoll över brottsplatsundersökning.

Utifrån sannolik kastlängd om i vart fall 5–6 meter och omständigheten att patronhylsor kastas ut till höger, ger det snarare en indikation om att skytten stått på vägbanan/cykelvägen när denne avlossat skotten, varpå hylsorna landat ett par meter till höger om denne på vägbanan.⁷ I sammanhanget ska det dock nämnas att åtskilliga vetenskapliga studier visar att det inte går att dra några tillförlitliga slutsatser utifrån tomhylsors placering.⁸

Oaktat ovan förefaller det inte sannolikt att skytten ska ha stått vid bilens framljus såsom uppgivits av Mohammed och Ahmed. I sådana fall hade patronhylsorna (som kastas ut åt höger vid avlossning) hamnat ovanpå bilen, eventuellt fastnat vid framrutan, studsat på bilen och fallit i olika riktningar. Det finns många möjliga hypoteser kring hylsornas färdväg och ingen av dessa kan fastställas genom bevisningen som presenterats i målet.

Avseende sonderingen i tallen och den påstådda skottvinkeln, förefaller det som helt orimligt att skottvinkeln ska vara i linje med hylsornas positionering. Mot bakgrund av det ovan redogjorda kring patronhylsor är det inte möjligt att positionera skytten intill hylsorna. Därtill ska det framhållas att en sondering av en skottskada i ett träd inte bör ligga till grund för en bedömning av skottvinkeln.⁹ Detta då kulan vid anslag i trädet kan ha tumlat eller fränt sönder träet, vilket kraftigt påverkar ingångshålet och dess riktning. Att därefter stoppa in en sond i trädet och rikta det mot hylsorna förefaller inte som ett säkert bevismedel för att fastställa en skottvinkel. Beakta även i denna del att det inte är fråga om en fördjupad teknisk analys som utförts av NFC.

Slutsats

Allt sammantaget är försvarets position den att tingsrätten gjort antaganden och dragit slutsatser utifrån ett otillräckligt underlag och därmed också landat i en felaktig dom. Klaganden skall därmed, med ändring av tingsrättens dom, frikännas från ansvar.

⁷ Detta går i linje med kriminalteknikern Sonny Björks slutsats.

⁸ Investigative Sciences Journal (ISJ), FIRED CARTRIDGE CASE EJECTION PATTERNS FROM SEMI-AUTOMATIC FIREARMS, William J. Lewinski, Ph.D., William B. Hudson, Ph.D., David Karwoski, Christa J. Redmann.

⁹ Se Sonny Björks P.M. med ledning av Protokoll över brottsplatsundersökning.

Mordförsök (åtalspunkterna 2-3)

I denna del finns det skäl att hänvisa till det tidigare nämnda förhållandet att målsägandena hunnit springa en längre sträcka innan skytten avlossar sitt första skott. Målsägandena har enligt sina utsagor delat på sig och sprungit i olika riktningar. Bevisningen i målet styrker inte tesen att skytten skulle ha avlossat skotten från kort avstånd, varvid skytten inte kan anses ligkiltig till följden att Mohamed och Ahmed skulle träffas av skotten och dö. I sammanhanget kan påpekas att det ter sig orimligt att skytten skulle missat både Mohamed och Ahmed om dessa endast varit ett par meter ifrån skytten när skotten avlossades.

Vidare bör det beaktas att fokus för konfrontationen mellan klagandens sällskap och målsägandena enligt samstämmiga uppgifter varit Mustaf. Precis som tingsrätten anför i domskälen kan det inte heller uteslutas att kulan som träffade marken bakom Mohamed var en rikoschett.¹⁰ Utifrån den presenterade bevisningen går det inte att visa att skytten har skjutit mot Mohamed eller Ahmed, eller att skytten varit ligkiltig till dödlig effekt gällande dessa två målsäganden. Åtalspunkterna 2-3 bör därmed ogillas, alldeles oavsett hovrättens bedömning kring åtalspunkt 1, och klaganden skall därmed i vart fall frikännas från två fall av mordförsök.

Under alla förhållanden finns det utrymme för att tidsbestämma straffet.

Hävande av klagandens restriktioner

Avseende frågan om åklagarens rätt att meddela restriktioner vill försvaret framföra följande. Enligt 1 kap. 6 § häkteslagen får den som är häktad inte underkastas mer omfattande inskränkningar i sin frihet än som påkallas av ändamålet med häktningen samt ordning och säkerhet. Tillstånd till restriktioner enligt 24 kap. 5 a § RB får meddelas endast om det finns risk för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar sakens utredning. Detta innebär att ett sådant tillstånd enbart får ges i de fall rätten grundat häktningsbeslutet på kollusionsfara.¹¹

Försvaret önskar även belysa att rätten, enligt nya lagändringen (24 kap. 5 a § RB) som träder i kraft den första juli 2021, har att pröva *på vilket sätt* den häktades kontakter med omvärlden ska få inskränkas enligt 6 kap. 2 § häkteslagen.

¹⁰ Se Nyköpings tingsrätts dom den 19 maj 2021, s. 29.

¹¹ Se Lindberg, Rättegångsbalk (1942:740), 24 kap. 5 a §, Lexino.

I förarbetena till de nya bestämmelserna framhålls det att häktningstiden innebär en stor påfrestning för den enskilde. Särskilt gäller detta om den häktades kontakter med omvärlden är inskränkta genom restriktioner. Häktning och restriktioner måste därför användas *återhållsamt* och omgärdas av starka rättssäkerhetsgarantier. För att utreda brott kan dock häktningar och restriktioner vara nödvändiga, t.ex. för att hindra en misstänkt från att ha kontakt med medmisstänkta, vittnen eller målsägande, eller från att på annat sätt påverka eller förstöra bevis.¹² JO har betonat vikten av att den som är häktad inte underkastas mer omfattande inskränkningar i sin frihet än vad som är absolut nödvändigt. Det får enligt JO naturligtvis inte förekomma att misstänkta slentrianmässigt åläggs restriktioner.¹³

Kollusionsfara anses i allmänhet inte föreligga efter det att huvudförhandling hållits och dom avkunnats. Det är åklagaren som har bevisbördan för att kollusionsfara fortsatt föreligger. Det framgår av tingsrättens dom att rätten bedömt att det finns en risk för att klaganden försvårar sakens utredning.

Försvaret ställer sig frågande till på vilket sätt klaganden skulle kunna försvåra sakens utredning då saken redan till fullo är utredd och avgjord i första instans. För att rätten ska kunna besluta om tillstånd att meddela restriktioner krävs det att åklagaren noggrant och uttömmande för rätten anger de omständigheter som enligt åklagarens mening utgör kollusionsfaran.¹⁴ Det är försvarets bestämda uppfattning att åklagaren inte har uppfyllt denna bevisbörda. Detta bör beaktas i ljuset av lagändringarna på området som snart träder i kraft och där det särskilt betonas vikten av att restriktioner beslutas endast när det faktiskt behövs och inte görs mer omfattande än nödvändigt.¹⁵ Tingsrättens beslut att medge åklagaren rätt att fortsatt besluta om restriktioner är följaktligen felaktigt och bör hävas omedelbart.

¹² Prop. 2019/20:129 s. 16.

¹³ JO 2016/17 s. 447, se prop. 2019/20:129 s. 37.

¹⁴ Se Riksåklagarens uttalande i RÅ AD 437-81.

¹⁵ Se prop. 2019/20:129 s. 37.

BEVISNING

Skriftlig bevisning

Bilaga 1. Sonny Björks P.M., åberopas i dess helhet till styrkande av att skytten kan ha stått på vägbanan/cykelbanan vid brottstillfället samt att sonderingen inte kan ligga till grund för en skottvinkelsanalys. Vidare till vederläggande av åtalet.

Bilaga 2. Artikeln "Investigative Sciences Journal (ISJ), FIRED CARTRIDGE CASE EJECTION PATTERNS FROM SEMI-AUTOMATIC FIREARMS, William J. Lewinski, Ph.D., William B. Hudson, Ph.D., David Karwoski, Christa J. Redmann"; åberopas i utvalda delar vilka kommer föredras för rätten under sakframställan; till vederläggande av åtalet.

Muntlig bevisning

Förhör med Dani Azoz: åberopas till vederläggande av åtalet och kan förebringas genom ljud- och bildupptagningarna från tingsrätten.

Vittnesförhör med kriminaltekniker Sonny Björk som ska höras angående sitt P.M. och de slutsatser han dragit efter genomgång av aktuellt förundersökningsmaterial; till vederläggande av åtalet. Undertecknad får be att återkomma med adressuppgifter för vittnets kallande. *Beräknad tid för förhör ca 30 min.*

Övrigt

Försvaret önskar få kopior av ljudfilerna från tingsrätten.

Stockholm dag som ovan

Peter Dahlqvist

